

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Milana Podhrázkého a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **G. P.**, zastoupené JUDr. Davidem Jarošem, advokátem se sídlem Jílovská 1167/71a, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2015, čj. OAM-16/ZA-ZA06-ZA14-R2-2011, o námitce podjatosti vznesené žalobkyní v řízení vedeném u Městského soudu v Praze sp. zn. 2 Az 23/2015,

t a k t o :

Soudce Městského soudu v Praze Mgr. Jiří Tichý **n e n í v y l o u č e n** z projednávání a rozhodování věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 2 Az 23/2015.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně brojí žalobou podanou dne 9. 7. 2015 u Městského soudu v Praze proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2015, čj. OAM-16/ZA-ZA06-ZA14-R2-2011, jímž žalovaný nevyhověl její žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[2] V podání ze dne 17. 7. 2015 vznesla žalobkyně námitku podjatosti vůči soudci Městského soudu v Praze, Mgr. Jiřímu Tichému. Tuto námitku odůvodnila vztahem mezi uvedeným soudcem a jejím zástupcem, který jako advokát zastupoval jejího manžela v řízení vedeném u městského soudu pod sp. zn. 2 Az 4/2013. V tomto řízení si uvedený soudce počínal nejen velmi hrubě, ale též v rozporu se zákonem. Zástupci žalobkyně bezdůvodně vyhrožoval pořádkovou pokutou, trval na protokolaci námitky podjatosti při jednání dne 11. 12. 2013 a v jednacím síni jej urážel. Úmyslně nepřipustil a bez odůvodnění neprovedl navržené důkazy, úmyslně zástupci žalobkyně nezaslal protokol o jednání ve lhůtě k podání opravného prostředku, ačkoliv o to byl požádán. Současně odmítl odročit jednání za účelem výslechu žalobce, přestože ten mu předložil lékařské potvrzení o nutnosti klidu na lůžku a trval na své osobní účasti. Uvedený soudce je neprofesionální, neboť rovněž poučoval zástupce manžela žalobkyně o tom, že ve správním řízení není možné podat žalobu pro zmatečnost, ačkoliv podle § 104 odst. 1 písm. c) s. ř. s. to možné je.

[3] Soudce městského soudu, Mgr. Jiří Tichý, k námitce podjatosti předně uvedl, že mu nejsou známy žádné skutečnosti, které by jej vylučovaly z projednávání a rozhodování dané věci. K účastníkům řízení, jejich zástupcům a projednávané věci nemá žádný vztah. Uvedená věc byla projednávána před dvěma lety, žalobkyně navíc nebyla jednání přítomna, takže tvrzené skutečnosti nemůže znát ze své zkušenosti a navíc jsou podstatně zkreslena. Není pravda, že by bezdůvodně vyhrožoval pořádkovou pokutou. Mohlo jít pouze o upozornění, že soud může k uložení pořádkové pokuty přistoupit s ohledem na jednání zástupce žalobkyně, který vystupoval arogantně a zasahoval do jednání, aniž by mu bylo uděleno slovo. Není pravda, že by úmyslně nepřipustil navržené důkazy, neboť si ani nepamatuje, že by vyjma výsledku žalobce nějaké důkazy byly vůbec navrhovány. Důvod, pro který vedl soud jednání za nepřítomnosti žalobce, je zjiitelný z odůvodnění rozsudku v dané věci, na který Mgr. Tichý odkázal. Protokol z jednání byl zástupci žalobkyně zaslán, jakmile byl kanceláří opsán. Po vyhlášení rozsudku byl zástupce žalobkyně poučen pouze o možnosti podání opravného prostředku. Mgr. Tichý zcela vyloučil, že by žalobce v dané věci současně poučil o nemožnosti podání žaloby pro zmatečnost. Pokud došlo na otázku zmatečnosti, mohlo být zástupci žalobkyně pouze řečeno, že při podání žaloby pro zmatečnost musí být splněny podmínky uvedené v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Zástupce žalobkyně mohl v kasační stížnosti, kterou v dané věci podal, uvést jakékoliv námitky, tedy i námitku zmatečnosti. Jelikož ze vznesené námitky podjatosti vysvítá nenávisť zástupce žalobkyně k osobě Mgr. Tichého, uvedený soudce uzavřel, že nenamítá nic proti tomu, aby věc byla přidělena k vyřízení jinému soudci.

[4] Námitka podjatosti byla postupem podle § 8 odst. 5 s. ř. s. předložena k rozhodnutí osmému senátu Nejvyššího správního soudu, který o ní uvážil následovně.

[5] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[6] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

[7] Podle shora citovaného § 8 odst. 1 s. ř. s. může být důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci pouze takový vnitřní vztah soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, že míra a povaha tohoto vztahu poskytuje důvod k pochybnostem o jeho nepodjatosti. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nepodjatosti soudce v konkrétním případě. K vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může v

zásadě dojít teprve tehdy, je-li evidentní, že jeho vztah k věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat (viz např. nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 105/01). Důvodem k vyloučení soudce pro podjatost však není jeho rozhodování v jiných věcech. Nesouhlas účastníka s právními závěry či procesním postupem soudu v projednávané věci či ve věcech jiných nemůže být pro hodnocení otázek podjatosti relevantní. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka o nesprávnosti jeho dřívějších rozhodnutí (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu čj. Nao 112/2014 - 53 případně čj. Nao 87/2013 - 78).

[8] Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., lze upřesnit, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, jde tedy zejména o případy, kdy by soudce mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům pak může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Případně by se muselo jednat o přátelský či naopak zjevně nepřátelský vztah k účastníkovi či jeho zástupci. Žádné takové důvody však v projednávané věci dány nejsou.

[9] Žalobkyní tvrzený nezákonný postup Mgr. Tichého v jiné věci nemůže být ve smyslu poslední věty § 8 odst. 1 s. ř. s. sám o sobě důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu čj. Nao 25/2003 - 47). Ostatně posouzení zákonnosti postupu soudu je primárně předmětem řízení o případných opravných prostředcích proti rozhodnutí soudu. Pokud pak jde o tvrzené „velmi hrubé“ chování soudce v jiné věci (zejm. urážení v jednací síni, bezdůvodné vyhrožování pořádkovou pokutou, úmyslné neprovedení navržených důkazů či opožděné zaslání protokolu z jednání), to by nepochybně v obecné rovině mohlo svědčit nepřátelskému vztahu soudce k osobě účastníka či jeho zástupce. K tomu, aby však takové skutečnosti byly dostatečným důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci, musely by být odpovídajícím způsobem konkretizovány či doloženy, a to tím spíše, pokud daný soudce takové své jednání popírá. Bezdůvodné urážky, výhrůžky či dokonce úmyslné procesní poškozování některého z účastníků či jejich zástupců ze strany soudce je jistě nepřijatelné, nicméně toliko obecná a nikterak nepodložená tvrzení nemohou bez dalšího založit důvod jeho podjatosti. Samotné přesvědčení žalobkyně o „hrubosti“ chování soudce vůči jejímu zástupci ještě není důvodem, pro který by mohl být uvedený soudce podjatý. Náhled žalobkyně na jednání soudce není podložen žádnou objektivní skutečností, z níž by se mohl dovozovat opak. Z tvrzení žalobkyně ani ze skutečností, jež lze shledat ze soudního spisu, nevyplývají byť jen náznaky toho, že by zde existoval vztah uvedeného soudce k dané věci, k účastníkům či jejich zástupcům, jež by dosahoval takové povahy a intenzity, že tento soudce nebude moci nezávisle a nestranně věc rozhodnout. Pro úsudek o podjatosti soudce a nemožnosti rozhodnout v důsledku toho nestranně a nezávisle nemůže být obecné či subjektivní přesvědčení žalobkyně dostačující.

[10] Vzhledem k tomu, že soudce lze z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v

souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě, nemůže na výše uvedeném ničeho změnit ani vyjádření soudce, který nic „nenamítá“ proti případnému přidělení věci jinému soudci.

[11] S ohledem na výše uvedené není soudce Městského soudu v Praze Mgr. Jiří Tichý vyloučen z rozhodování věci vedené u městského soudu pod sp. zn. 2 Az 23/2015.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 14. září 2015

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu